

FOLKETINGET

INTERN

Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget

De økonomiske konsulenter

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 10. oktober 2016

Analyse af de samlede forventede PSO-udgifter (perioden 2017-2020)

Sammenfatning

*De Økonomiske konsulenter er blevet bedt om at udarbejde en redegørelse for erhvervslivets PSO-opkrævninger. Det er vigtigt at skelne mellem PSO-udgifter og PSO-opkrævninger. En del af PSO-udgifterne er i dag finansieret over finansloven. Det betyder, at det beløb, der **opkræves** over elregningen via PSO, er mindre end de samlede PSO-udgifter.*

Notatet redegør for de forventede udgifter til PSO for perioden 2017-2020, herunder om PSO-udgifterne er større end forventet ved indgåelse af Energifaften 2012, hvis man indregner lempelser og billiggørelser i Vækstpakke 2014.

*Notatet viser, at de samlede PSO-udgifter for **alle** el-forbrugere for 2017-2020 er på ca. 30 mia. kr. Det er 12 mia. kr. mere end forventet ved indgåelsen af Energifaften 2012. PSO-opkrævningerne er ca. 4 mia. kr. større end forventet ved indgåelse af Energifaften 2012 for perioden 2017-2020.*

*For **erhvervslivet** forventes PSO-udgifterne for perioden 2017-2020 at være på i alt ca. 18 mia. kr. PSO-**opkrævninger** over elregningen via PSO-tariffen for erhvervslivets forventes at være ca. 13 mia. kr. Ved indgåelse af Energifaften 2012 skønnede man, at erhvervslivets udgifter/opkrævninger ville være på ca. 11 mia. kr. Dermed er de skønnede PSO-opkrævninger for erhvervslivet for perioden 2017-2020 ca. 2 mia. kr. større end forventet.*

Indledning

Enhedslisten, SF og Alternativet har anmodet Folketingets Økonomiske konsulenter om at udarbejde en redegørelse for erhvervslivets forventede udgifter til PSO-tarif inkl. PSO-lempler for erhvervslivet som følge af *Vækstpakke 2014* sammenholdt med den forventede PSO-udgift for erhvervslivet ved indgåelse af *Energiaftale 2012*.

Første og anden del af notatet redegør for dels for de samlede udgifter til PSO og dels for erhvervslivets udgifter til PSO. Del 3 omhandler forskellige opgørelsesmetoder af PSO-udgifter.

Del 1

Baggrund

Energiaftalen har siden 2012 været udgangspunktet for den danske energipolitik¹. Aftalen løber frem til 2020. En række elementer i aftalen blev justeret som led i *Vækstpakke 2014*².

PSO-udgifter for både forbrugere og virksomheder i dag

El-produktion baseret på vedvarende energi støttes i Danmark via PSO-ordningen (Public Service Obligation), og støtten finansieres i dag både via elregningen med den såkaldte PSO-tarif og via finansloven med tilskud.

PSO-omkostningerne var i 2015 ca. 8,3 mia. kr., hvilket er en stigning på godt 5,4 mia. i forhold til gennemsnittet for 2006-2010, ifølge Klimarådet³. De øgede PSO-udgifter skyldes ifølge Klimarådet især to forhold. Dels en stigning i antallet af vindmøller, der modtager støtte, dels et markant fald i elprisen. Prisfaldet har medført en stigning i støtte til producenterne af grøn strøm. Det skyldes, at meget støtte udbetales som forskellen mellem markedsprisen på el og en fast afregningspris til el-producenterne. Klimarådets analyse finder, at de to forhold hver især har bidraget med ca. halvdelen af stigningen i PSO-udgifterne.

¹ Aftalen blev indgået i 2012 mellem en bred kreds af partier (S, RV, V, DF, SF, EL, K).

² Energipolitisk redegørelse 2016 af 27/4 (Redegørelse nr. R 16).

³ Når Klimarådet sammenligner med gennemsnittet for 2006-2010, skyldes det, at PSO-omkostningen er følsom over for ændringer i elprisen.

Midt i en energiomstilling- udfordringer og løsninger for den danske PSO-ordning, Klimarådet, april 2016: <http://www.klimaradet.dk/da/analyser/midt-i-en-energiomstilling-udfordringer-og-loesninger-den-danske-pso-ordning>

De samlede forventede PSO-udgifter for forbrugere og virksomheder

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet seneste opgørelse over de forventede PSO-udgifter er fra august 2016⁴:

Tabel 1: Samlede PSO-udgifter og lempelser for 2017-2020

Mia. kr. (faste 2016-priser)	2017	2018	2019	2020	Sum
PSO-udgifter, aug. 2016	8,0	8,5	6,9	7,3	30,7
Lempelser i alt	1,9	1,9	1,9	1,9	7,6
PSO-opkrævning	6,1	6,6	5,0	5,4	23,1
PSO-udgifter v. <i>Energiaftale 2012</i>	4,3	4,6	5	5,1	19,0

Kilde: PSO-fremskrivning af 26. august 2016 samt EFK, svar på samrådssp. O af 12. september 2016.

Noter: 2017 er valgt som begyndelsesår, da 2017 er udgangspunktet for EFK, svar på samrådsspørgsmål O-R af 12. september 2016.

Af *tabel 1* ses det, at de samlede PSO-udgifter for erhvervslivet og husholdninger m.m. fra 2017-2020 forventes omtrentlig at være på 30 mia. kr.⁵

Det er værd at bemærke, at man i den seneste PSO-fremskrivning ikke indregner effekter af PSO-lempelser som følge af *Vækstpakke 2014*.

En del af PSO-udgifterne er i dag finansieret over finansloven. Det betyder, at det beløb, der opkræves over elregningen via PSO-tariffen, er mindre end de samlede støtteudgifter til vedvarende energi.

De samlede PSO-opkrævninger for perioden 2017-2020 forventes således at være ca. 23 mia. kr., jf. *tabel 1* ovenfor.

Af *tabel 1* ses det også, at ved indgåelse af *Energiaftalen 2012* skønnede man, at PSO-udgifter fra 2017-2020 var på ca. 19 mia. kr.

De forventede PSO-udgifter er således ca. 12 mia. kr. højere for perioden 2017-2020 end forventede ved indgåelse af *Energiaftale 2012*, mens de forventede PSO-opkrævninger er ca. 4 mia. kr. højere end forventet ved indgåelse af *Energiaftale 2012*.

⁴PSO-fremskrivning af 26. august 2016: https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Analyser/pso-fremskrivning_-_august_2016.pdf

I Afgifts- og tilskudsanalyse, Delanalyse 2 af 10. maj 2016 opgøres de samlede PSO-udgifter fra 2017-2020 også omtrentlig til 30 mia. kr. pba. af en PSO-fremskrivning fra januar 2016: <http://www.skm.dk/media/1351875/Afgifts-og-tilskudsanalysen-delanalyse-2.pdf>

⁵ Generelt beregnes en simpel sum over perioden 2017-2020. I princippet burde man omregne de årlige udgifter til nutidsværdi, før de summeres. Denne metode er valgt for at forenkle fremstillingen, når der drejer sig om korte perioder.

Del 2 nedenfor omhandler alene erhvervslivets andel af udgifterne og opkrævningerne til PSO.

Del 2 - Erhvervslivets andel af PSO-udgifter samt PSO-lempelser som følge af Vækstpakke 2014

Det præciseres i svar på samrådsspørgsmål O, at 60 % af de forventede PSO-udgifter forventes at tilfalde erhvervslivet⁶. Nedenfor er vist en tabel over erhvervslivets andel af PSO-udgifter inkl. PSO-lempelser:

Tabel 2: Udgifter og lempelser i PSO for erhvervslivet for 2017-2020

Mia. kr. (faste 2016-priser)	2017	2018	2019	2020	Sum
PSO-udgifter (Erhvervslivets andel)	4,8	5,1	4,2	4,4	18,4
Erhvervslivets andel af generelle lempelser (60 pct.)	1	1	1	1	4,0
Erhvervslivets andel af de målrettede lempelser (100 pct.)	0,3	0,3	0,3	0,3	1,2
PSO-opkrævninger	3,5	3,8	2,9	3,1	13,2
PSO-udgifter/opkrævninger v. <i>Energiaftalen 2012</i>	2,6	2,8	3	3,1	11,5

Kilde: PSO-fremskrivning af 26. august 2016 samt EFK, svar på samrådsspm.

O af 12. september 2016 samt EFK, svar på spm. 289 af 25. august 2016

PSO-udgifterne for erhvervslivet forventes at være på ca. 18 mia. kr. over perioden 2017-2020, jf. *tabel 2* ovenfor.

Vækstpakke 2014 lempet både PSO-udgifterne gennem generelle og målrettede lempelser. De målrettede PSO-lempelser for el-intensive og energiintensive virksomheder forventes at være 0,3 mia. kr. årligt i perioden fra 2017-2020, mens de generelle forventes at være på ca. 1 mia. kr. årligt, jf. *tabel 2*⁷. Samlet er lempelserne for erhvervslivet ca. 5 mia. kr. fra 2017-2020. Fratrækkes dette fra erhvervslivets forventede udgifter på ca. 18 mia. kr., fås et beløb på ca. 13 mia. kr.

Af *tabel 2*, ses også, at de forventede udgifter/opkrævninger til PSO for erhvervslivet for perioden 2017-2020 ved indgåelse af *Energiaftale 2012* var på 11,5 mia. kr.

Erhvervslivets PSO-opkrævning er således steget med ca. 2 mia. kr. i forhold til det forventede (2012) for perioden 2017-2020 på baggrund af den seneste PSO- fremskrivning fra august.

⁶ EFK, Svar på samrådsspørgsmål O af den 12. september 2016

⁷ Erhvervslivets andel af de generelle lempelser på 1,6 mia. kr. årligt fra 2017-2020 forventes at være på 60 pct. jf. EFK, Svar på samrådsspørgsmål O af den 12. september 2016 og Faktaark fra Energistyrelsen af juni 2014.

Del 3 - Opgørelsesmetoder

PSO-omkostninger eller finansieringsomkostninger direkte knyttet til *Energiaftalen 2012*

En del af PSO-udgifterne kan henføres til initiativer i *Energiaftalen 2012*, mens noget andet kan henføres til andre initiativer aftalt før *Energiaftalen 2012*. Denne opdeling har Energistyrelsen anvendt før i 2014 omkring indgåelse af *Vækstpakke 2014*⁸. Derfor kan man vælge at opgøre de forventede PSO-omkostninger ligeså vel som finansieringsomkostningerne til PSO isoleret set for initiativer i *Energiaftalen 2012*⁹.

Forventede samlede el-udgifter

En anden måde at fremstille ændringer i PSO-udgifterne er at sammenligne de forventede samlede gennemsnitlige el-udgifter for en gennemsnitlig husholdning og for en erhvervsvirksomhed i 2020 ved indgåelse af *Energiaftalen 2012* med i dag¹⁰.

Afklaring af forskellige opgørelsesmetoder

Det er ikke let at gennemskue, hvilke initiativer i *Vækstpakke 2014*, som det er relevant at trække fra forskellige opgørelser af PSO-udgifter. Det formodes, at PSO-udgifterne i den seneste PSO-fremskrivning fra august 2016 samt i Afgifts- og tilskudsanalysen opgøres efter billigørelser som følge af *Vækstpakke 2014*, men inden generelle og målrettede lempelser i PSO.

I EFK, svar på spørgsmål 290 af 25. august 2016 samt EFK, samrådsspørgsmål Q af 12. september 2016 opgøres PSO-udgifterne inden billigørelser og PSO-lempelser. Det er således et fiktivt udgiftsbegreb, der kaldes PSO-opkrævning ekskl. billigørelser og PSO-lempelser, som ikke umiddelbart kan genfindes i PSO-fremskrivningerne, der viser hvor store opkrævningerne ville have været uden *Vækstpakke 2014*.

Justering ift. ny budpris på 47,5 øre/kWh

Siden PSO-fremskrivningen fra august 2016 er der udarbejdet et nyt skøn for PSO-udgifter forbundet med kystnære havvindmøller som følge af det vindende bud den 12. september¹¹. PSO-fremskrivningen fra august 2016 antager, at de kystnære møller først indføres fra 2020. På baggrund af det billigste bud til en samlet budpris på i alt 47,5 øre/kWh er PSO-udgifterne i 2020 nu opgjort til 221 mio. kr¹². PSO-udgifterne må forventes at være mindre i 2020 end i august-

⁸Notat om PSO-fremskrivningen og Energiaftale 2012 af 3. juni 2014, Energistyrelsen.

⁹ Se opdeling i faktaarket for Omkostningerne ved Energiaftalen 2012 efter vækstpakken, Energistyrelsen, juni 2014.

¹⁰ Notat om PSO-fremskrivningen og Energiaftale 2012 af 3. juni 2014, Energistyrelsen.

¹¹ EFK, Svar på spm. 332 af 9. september 2016: <http://www.ft.dk/samling/20151/alm-del/efk/spm/332/svar/1343268/1665541.pdf>

¹² EFK, Svar på spm. 308 af 19. september 2016: <http://www.ft.dk/samling/20151/alm-del/efk/spm/308/svar/1343364/1665723.pdf>

fremskrivningen isoleret set på baggrund af en ny budpris (70 øre/kWh tidligere). Hvor meget mindre vides ikke. I og med, at indfasningen forventes igangsat i 2020 i den seneste PSO-fremskrivning fra august, forventes den lavere budpris at have en mindre betydning for opgørelsen af PSO-opkrævningerne for erhvervslivet for perioden 2017-2020.

Konklusion

Notatet har anskueliggjort, at en del af PSO-udgifterne kan henføres til initiativer i *Energiaftalen 2012*, mens noget andet kan henføres til andre initiativer aftalt før *Energiaftalen 2012*. Ligeledes kan PSO-opkrævningen opdeles på initiativer i *Energiaftalen 2012* og en del på andre initiativer. Sådanne opgørelser kan være med til at belyse om forudsætningerne bag specifikt *Energiaftalen 2012* er ændret.

Det samlede billede af udviklingen i forventede PSO-udgifter er selvsagt også vigtigt. Her er det klart, at de samlede forventede PSO-udgifter for alle el-forbrugere for perioden 2017-2020 er steget siden indgåelse af *Energiaftalen 2012*. For perioden 2017-2020 viser notatet, at de skønnede PSO-udgifter samlet er steget med ca. 12 mia. kr. siden indgåelse af *Energiaftalen 2012*.

En del af PSO-udgifterne er i dag finansieret over finansloven. Det betyder, at det beløb, der opkræves over elregningen via PSO, er mindre end de samlede PSO-udgifter.

PSO-opkrævninger for alle er ca. 4 mia. kr. større end forventet ved indgåelse af *Energiaftale 2012* for perioden 2017-2020, mens de skønnede PSO-opkrævninger for erhvervslivet for perioden 2017-2020 er ca. 2 mia. kr. større end forventet i 2012. Det svarer således til en gennemsnitlig stigning i opkrævning af PSO for erhvervslivet på ca. 500 mio. kr. årligt for perioden 2017-2020. PSO-opkrævningerne er dog gennemsnitlig på ca. 3 mia. kr. årligt for erhvervslivet for perioden 2017-2020.